

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Vår saksbehandler:
Vigdís Olsen

Kopi til

Vår dato
29.11.2007

Vår referanse
2005/00069

Deres referanse
200704691-/FRA

Høring - forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter 2008

Første del. Forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter

Kapittel 2 Rentevilkår

Unio er positiv til at det foreslås at renten kan bindes for 10 år i tillegg til 3 og 5 år. Vi er imidlertid skeptiske forskjellen på fast og flytende rente.

Fast rente versus flytende rente

Erfaringsmessig er flytende rente det billigste. Ved binding av renta blir det viktig å kunne vurdere rentenivået på det tidspunktet en eventuelt binder renta. Fast rente er ikke et spørsmål om hva som er mest økonomisk lønnsomt. Det vil være å spekulere om fremtidig renteutvikling. 10 år er derfor lang tid, men på den annen side vil låntaker få en forutsigbar nedbetaling. Hvis låntaker vet at den personlige økonomien ikke tåler høyere rente på lånet, vil naturlig nok fastrente være et gunstig valg.

I statistikken for Statens lånekasse framgår renteutviklingen fra 1997 til 2008. Renteutvikling for fastrente versus flytende rente er gjengitt fra 3. kvartal 1999. I perioden fra dette tidspunkt og fram til i dag, viser statistikken at den flytende renta ligger under fastrenta, bortsett fra ¼ år i 1999/2000, fra 2. kvartal 2001 til og med 2003 og 3. kvartal 2003.

Unio mener det er viktig med god informasjon til alle låntakere om fordeler og ulemper ved fastrente/flytende rente.

Administrasjonskostnader og tap

Renten er fastsatt etter renten på statsobligasjoner som har tre, fem eller ti år igjen til innløsning, tillegges én prosent p.a. til delvis dekning av administrasjonskostnader og tap. Dette kan for Unio synes noe høyt.

Mislighold av lån

Ved mislighold av lånet blir det regnet én prosent høyere rente enn ordinært av hele lånet fra den datoen gjelden er sagt opp. Det er i denne forbindelse viktig å foreta en skjønsmessig vurdering av hver enkelt låntaker som har misligholdt lånet, og vurdere årsaken til misligholdelsen.

Binding av hele eller deler av lånet

I ordinær bank er det mulig å binde bare deler av lånet, mens resten er flytende. Dette gjelder ikke for Statens lånekasse. Unio mener muligheten for å binde deler av lånet også bør gjelde for Statens lånekasse.

Annuitetslån versus serielån

I Statens lånekasse opereres det bare med annuitetslån, ikke serielån, og det er således ingen valgfrihet. For to like store lån med samme effektive rente og løpetid, vil terminbeløpene for et annuitetslån alltid være lavere i startfasen enn for et serielån. Mot slutten av løpetiden vil det være omvendt. De totale rentekostnadene for annuitetslånet vil være høyere enn for serielånet, fordi nedbetalingen skjer raskere med et serielån. Ettersom rentedelen for annuitetslån er større enn for serielån, blir rentefradraget på selvangivelsen større og lånet lettere å betjene i for eksempel en etableringsperiode. Det bør likevel være mulighet for gjeldsinnehaver å endre fra annuitet til serielån i løpet av tilbakebetalingsperioden avhengig av inntekt og tilbakebetalingsevne. Det bør også være mulig for låntaker å starte med serielån, og velge å ha serielån i hele nedbetalingsperioden, samtidig som det må være mulig å endre til annuitetslån.

Annen del. Rentefritak, betalingsutsettelse og ettergivelse

Det er forslag om endring i regelverket for behovsprøving av rentefritak av sosiale og økonomiske årsaker og ettergivelse ved varig uførhet. Forslaget innebærer at betalingslettelse behovsprøves mot låntakerens brutto årsinntekt (person- og kapitalinntekt på skattelikningen), i stedet for dagens ordning som er brutto månedsinntekt.

Unio ser fordelene ved forenkling og kontrollerbarhet, men vil påpeke at kanskje noen av de som faller ut av ordningen ved denne omleggingen, kanskje likevel er berettiget til rettighetene. Vi ber derfor om at systemet ikke blir slik at muligheten for de som tidligere var berettiget helt utelukkes, men at det åpnes for skjønnsbehandling i særskilte tilfelle.

Unio er generelt skeptisk til at behovsprøving skal ses i sammenheng med ektefelles, eventuelt partners eller samboers inntekt. Studielånet er personlig, og da bør kriteriene for å oppnå støtteordningen også være beregnet på personlig grunnlag.

Unio støtter endringen med at kriteriet for støtte for "barn under 16 år" er endret til "til og med det året barnet fyller 16 år".

Vennlig hilsen
Unio

Ingrid Hovdenakk
Sekretariatsjef

Vigdis Merete Olsen
Seniorrådgiver